

[https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-17\(46\)-10-24](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2021-17(46)-10-24)
УДК 355.25:371.132

Близиук Валентин Володимирович,
аспірант кафедри публічного управління і
проектного менеджменту Навчально-наукового інституту
менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти».
Київ, Україна.

 <https://orcid.org/0000-0001-5187-032X>
bvv_2010@ukr.net

МОДЕЛЬ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ БАКАЛАВРАТУ

Анотація. У статті уточнено зміст понять «модель», «моделювання» в контексті окресленої проблеми. Визначено, що модель – це об’єкт, аналог реально існуючих складних явищ і процесів, які структуровані за певною схемою чи алгоритмом. Теоретично обґрунтовано модель професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату, під якою ми розуміємо окреслення та теоретичне обґрунтування структурних компонентів процесу формування професійної *компетентності майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності*, розкриття їх сутності та взаємозв’язків, забезпечення відповідних педагогічних умов її функціонування, визначення критеріїв оцінювання результативності впровадження даної моделі. Уточнено, що структура готовності майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності містить такі компоненти: *мотиваційний* – розуміння складностей службової діяльності та їх додання, оцінювання своїх можливостей щодо управління психічним станом і діями на основі отримання досвіду службової діяльності; *функціональний* – формування й розвиток необхідних компетентностей, які потрібні для роботи в умовах службової діяльності; *емоційно-вольовий* – оцінювання своєї готовності до подолання складностей службової діяльності, уміння управляти своїми емоційно-вольовими процесами. Встановлено, що модель професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату містить такі основні структурні елементи: 1) мету, що передбачає досягнення

рівня готовності до професійної діяльності і відіграє роль системотворчого фактору; 2) педагогічні умови професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності; 3) критерії та показники професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності; 4) засоби їх реалізації, принципи, методи, форми тощо; 5) рівні професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності в умовах бакалаврату (високий, середній і низький), які визначено відповідно до критеріїв.

Ключові слова: професійна підготовка; професійна компетентність; офіцери правоохоронної діяльності; Збройні Сили України; військовий заклад вищої освіти; модель професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності.

ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Постійні політичні зміни, які відбуваються в Україні за останнє десятиліття позначилися суперечливими рисами розвитку суспільства. Прагнення України до євроінтеграції та вступу в НАТО реалізуються у відповідних змінах в державі та суспільстві. Ці зміни стосуються і системи вищої освіти України. В умовах реформування системи вищої освіти слід змінити підходи до особистої реалізації всіх учасників освітнього процесу. В останній час у цьому напрямку більше уваги приділяється студентам, слухачам, курсантам, а питанням організації професійного їх розвитку потребує найбільшої уваги. Ні для кого ні секрет, що важливою складовою вищої освіти України виступає військова освіта. Зміни, що відбулися в освітній галузі, потребують від військових закладів вищої освіти (далі ВЗВО) розроблення нових концептуальних підходів до реформування військово-освітньої сфери з урахуванням сучасних реалій.

На розвиток вищої військової освіти в Україні впливають такі нормативно правові документи: Закон України «Про освіту» (2017 р.), Закон України «Про вищу освіту» (редакція від 2014 р.), «Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 рр.» Національна доктрина розвитку освіти України у XXI столітті (2002 р.), Державна національна програма «Освіта» (1993 р.), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (2013 р.) та інші.

Основні аспекти функціонування і розвитку військової освіти (далі – РВО) конкретизовані в Концепції військової освіти в Україні, згідно з якою військова освіта є ступеневою системою безперервного навчання

військових фахівців. Однією з важливих складових цієї системи є професійна підготовка майбутніх військовослужбовців.

Тому Концепція військової освіти в Україні має передбачати розвиток системи військової освіти як один з пріоритетних напрямів у будівництві Збройних сил та інших військових формувань України [5].

У своїх дослідженнях В. Маслов зазначає, що однією із цілей розвитку Збройних Сил України є високий рівень загальновійськової підготовки майбутніх офіцерів [6]. У свою чергу висловлювання вченого та існуюча нормативно-правова база щодо розвитку вищої військової освіти в Україні дає нам підстави для подальшого дослідження та обґрунтування психолого-педагогічних особливостей процесу професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури з проблеми дослідження свідчить, що проблему підготовки майбутніх фахівців до здійснення професійної діяльності досліджували А. Капська, А. Линенко, І. Пастирь, О. Ярошенко, О. Бойко; мотиваційну готовність Є. Томас; професійно-педагогічну С. Корищенко; готовність до ризику В. Бодров, Є. Кір'янова.

Загальнодидактичні проблеми навчання майбутніх військовослужбовців представлено у наукових працях А. Алексюк, А. Вітчинко, В. Онищук, В. Помогайба, І. Федоренко, М. Ярмаченко, загальну методологію педагогіки представлено у наробках О. Бойко, І. Зязюна, В. Олійника.

Проблема формування професійної компетентності майбутніх офіцерів у процесі вивчення загальновійськових дисциплін розкрито у працях В. Бачевського, А. Борисовського, К. Вербицького, В. Герасимчука та ін.

Проблема професійної підготовки майбутніх фахівців знайшла своє відображення у працях М. Бакум, С. Гончаренко, В. Кушнірук, В. Лугового, В. Олійника, Г. Васяновича, О. Дубініної, Н. Ничкало, П. Лузана, В. Манько, Є. Кулика та ін.

Не зважаючи на широкий спектр досліджень з даної теми, на нашу думку, виникає потреба у розробленні й обґрунтуванні моделі професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті полягає у розробці та теоретичному обґрунтуванні моделі професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату.

Відповідно до мети визначено такі **завдання** статті:

- уточнити зміст понять «модель», «моделювання» у контексті окресленої проблеми;
- розробити та теоретично обґрунтувати модель професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

Поняття «моделювання» в сучасному трактуванні означає «процес створення моделі-прототипу, прообразу передбачуваного або можливого об'єкту, його стану» [2].

Основи моделювання відображено у працях зарубіжних і вітчизняних вчених, зокрема М. Амосова, В. Афанасьєва, О. Дубініної, В. Маслова, В. Олійника, З. Рябової, Л. Калініної, В. Штофа та ін.

Вчені під побудовою моделі розуміють «системне завдання, що вимагає аналізу і синтезу вихідних даних, гіпотез, теорій, знань фахівців» [4].

У соціологічному словнику зазначено, що модель (від лат. *modulus* – міра) – це «певний умовний образ об'єкта дослідження, котрий замінює останній і перебуває з ним у такій відповідності, яка дозволяє отримати нове знання» [10].

Модель будується для того, щоб відобразити характеристики об'єкта (елементи, взаємозв'язки, структурні та функціональні властивості), суттєві з точки зору мети дослідження.

За визначенням М. Шеннона, модель є «уявленням об'єкта, системи або ідеї у певній формі, яка відрізняється від цілісної системи» [12].

У своїх дослідженнях О. Почуєва зазначає, що «модель може слугувати для досягнення однієї із двох основних цілей: або описової, якщо модель служить для пояснення і (або) кращого розуміння об'єкта, або приписової, коли модель дозволяє передбачити і (або) відтворити характеристики об'єкта, які визначають його поведінку. Основною характеристикою моделі є спрощення реальної життєвої ситуації, до якої вона застосовується. Усі несуттєві фактори при моделюванні відходять на другий план. Тому модель допомагає вирішити будь-які проблеми» [9].

В. Пікельна вважає, що моделі – це все, що має певну структуру; моделювання – бажання очевидну складність оточуючого світу замінити спрощеною й зрозумілою картиною [11].

В. Маслов, спираючись на дослідження В. Пікельної, доводить, що моделювання є не тільки методом, а й підсистемою (самостійною стадією)

управління, яка має специфічні функції та форми прояву. Основним призначенням моделювання є передбачення мети, змісту та технології майбутньої інформації, а також її відображення у певній формі моделі найбільш адекватної системи, об'єкта, процесу тощо, які підлягають управлінню [7].

У своїх дослідженнях З. Рябова аналізує підходи до виділення типів моделей. Авторка дійшла висновку, що функції моделі вказують на широту та різноманітність її призначення, її характеристики дозволяють виокремити модель серед інших теоретичних категорій.

О. Дубніна під моделлю формування професійної компетентності майбутніх робітників розуміє «окреслення та теоретичне обґрунтування структурних компонентів процесу формування їхньої професійної компетентності, розкриття їх сутності та взаємозв'язків, забезпечення відповідних організаційно-педагогічних умов її функціонування, визначення критеріїв оцінювання результативності функціонування» [3].

Отже, проаналізувавши наукові джерела, ми дійшли висновку, що модель – це об'єкт, аналог реально існуючих складних явищ і процесів, які структуровані за певною схемою чи алгоритмом. У моделі відсутні другорядні деталі, моменти та випадковості.

При обґрунтуванні моделі професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату нами було використано наступні етапи моделювання:

- визначення та формулювання мети моделі;
- безпосередня побудова моделі;
- перевірка моделі на достовірність її складових;
- апробація розробленої моделі на практиці;
- коригування моделі.

Модель має вигляд структурно-логічної схеми (див. рис.) основними взаємопов'язаними елементами моделі, від яких залежить процес професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату, і включає такі складові частини: 1) мету, що передбачає досягнення рівня готовності до професійної діяльності і відіграє роль системотворчого фактору; 2) педагогічні умови професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності; 3) критерії та показники професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності; 4) засоби їх реалізації, принципи, методи, форми тощо; 5) рівні професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності в умовах бакалаврату (високий, середній і низький), які визначено відповідно до критеріїв.

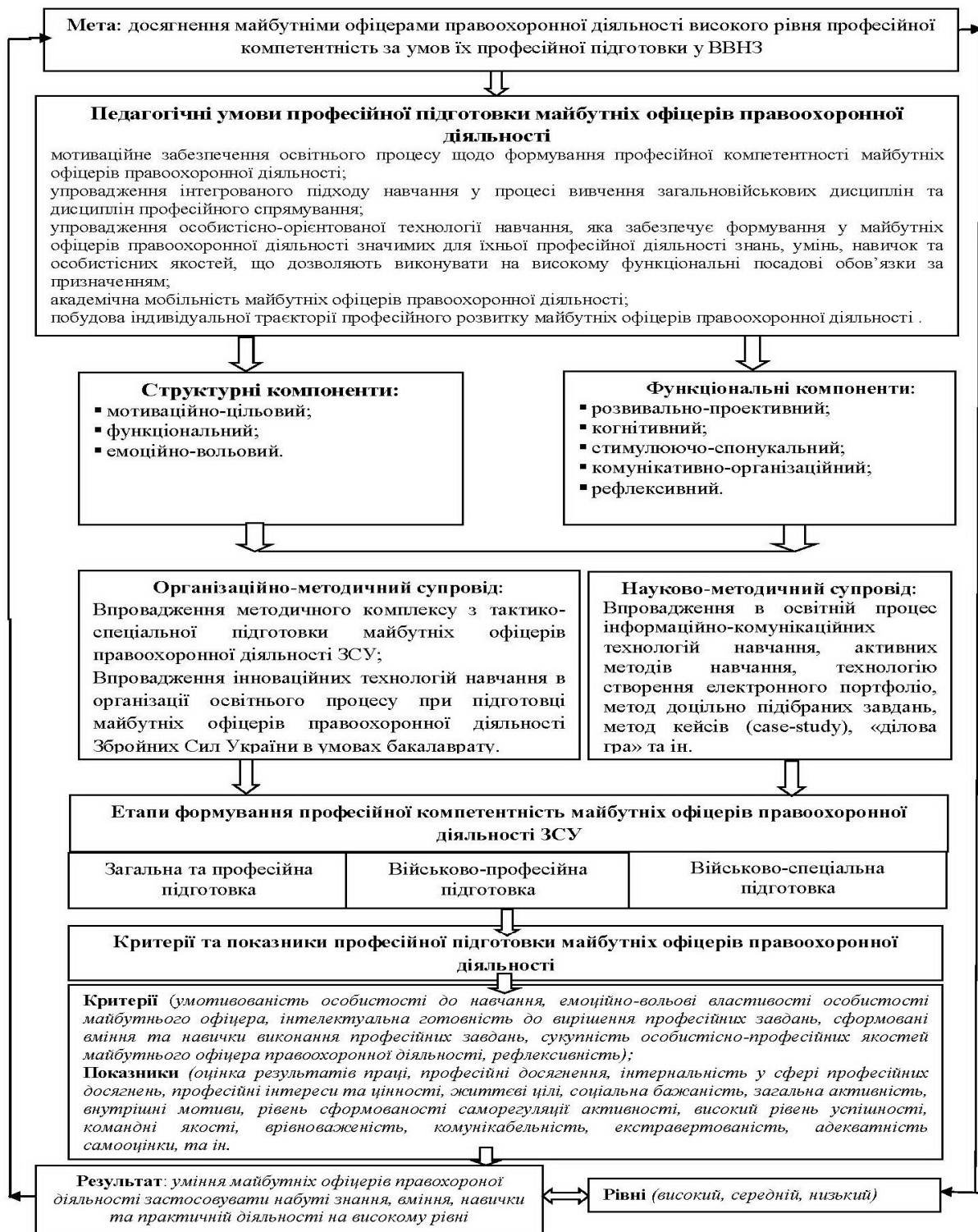

Рис. Модель професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату

З рисунку видно, що зміст моделі підпорядкований провідній стратегічній ідеї – замовлення суспільства на професійно-компетентних фахівців, які добре володіють не тільки базовими знаннями, але й мають високий рівень професійної компетентності та загальновійськової підготовки.

Роль системотворчого фактору запропонованої моделі має мета, що передбачає досягнення майбутніми офіцерами правоохоронної діяльності високого рівня професійної компетентності за умов їх професійної підготовки у ВВНЗ.

Наступною складовою моделі є педагогічні умови професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності. Під педагогічними умовами професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності ми розуміємо обставини, за яких буде забезпечено ефективне формування професійної компетентності майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності, а саме: організація навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, яка будується на загальнодидактичних принципах військової освіти; орієнтація змісту, методів і форм викладання загальновійськових дисциплін; формування у здобувачів освіти сталої мотивації до навчання та майбутньої професійної діяльності.

На нашу думку, педагогічні умови є основою, що забезпечує дієвість моделі і виступають гарантом вирішення задач, які тісно пов'язані із фаховою підготовкою майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату.

З огляду на розуміння процесу професійного розвитку майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності та єдності відповідних компонентів їх професійного розвитку, ми вважаємо за доцільне визначити критерії та показники професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності в умовах бакалаврату.

Загальновідомо, що критерії мають відображати основні закономірності формування певного явища, наявні взаємозв'язки між компонентами, динаміку явища, що вивчається, і розкриватися через специфічні ознаки кожного компонента. На основі аналізу джерельної бази з проблеми дослідження, ми визначили комплекс психологічних критеріїв рівня професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності, що виявляються у таких ознаках:

- усвідомленні сутності прийняття рішень, що виникають у професійній діяльності, та їх суперечностей;
- наявності особистого позитивного ставлення до способу розв'язування професійних завдань;

- наявності ефективних методик і технологій виявлення методів, способів і форм під час розв'язування типових і нестандартних завдань [8].

Зазначимо, що окреслені ознаки будуть загальними для всіх психологічних критеріїв рівня професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності, тому неможливо здійснювати оцінювання та формування не враховуючи єдності її складових.

Для повноти й об'єктивності вимірювання психологічних компонентів, які впливають на професійну підготовку майбутніх офіцерів ми виокремили такі критерії і їх відповідні показники: умотивованість до навчання, емоційно-вольові властивості особистості майбутнього офіцера, інтелектуальна готовність до вирішення професійних завдань, сформовані вміння та навички виконання професійних завдань, сукупність особистісно-професійних якостей майбутнього офіцера, рефлексивність.

Проаналізуємо кожен з критеріїв. *Умотивованість особистості до навчання*, полягає у прагненні майбутнього офіцера до подолання перешкод та поліпшенні своїх результатів навчання, наявності чітких цілей діяльності та наполегливості у їхньому досягненні, схильності виявляти ініціативу, прагненні до саморозвитку та самовдосконалення.

Показниками цього критерію виступають: оцінка результатів праці, професійні досягнення, інтернальність у сфері професійних досягнень, професійні інтереси та цінності, життєві цілі, соціальна бажаність і загальна активність, внутрішні мотиви.

Емоційно-вольові властивості особистості майбутнього офіцера. Виявляється цей критерій у відповідальності, розумінні та сприйнятті себе як активного діяча професійної діяльності та характеризується розвиненою системою емоційно-вольової саморегуляції.

Показниками цього критерію є тип локус контролю особистості та рівень сформованості саморегуляції активності.

Наступним критерієм є *інтелектуальна готовність до вирішення професійних завдань*. Під інтелектуальною готовністю ми розуміємо сукупність сформованих інтелектуальних навичок, що характеризують особистість майбутнього офіцера правоохоронної діяльності в розумовому аспекті. Вона виявляється в розв'язуванні майбутніми офіцерами нетипових, нестандартних проблемних ситуацій, у здатності відчувати проблемність у процесі розв'язування професійних завдань і в самостійності постановки проблеми.

Показником цього критерію виступає високий рівень успішності.

Сформовані вміння та навички виконання професійних завдань. Цей критерій виявляється у вмінні управляти собою, володінні навиками

вирішення проблемних ситуацій тактичного рівня, вмінні впливати на оточуючих, вмінні навчати та керувати, вмінні налагодити групову роботу. Характеризується даний критерій наявністю чітких цінностей та особистих цілей, творчим підходом до діяльності та триваючим саморозвитком.

Показниками цього критерію є розвинені командні якості, високий рівень володіння управлінськими вміннями та навиками, спрямованість на інтерес власної справи.

Сукупність особистісно-професійних якостей майбутнього офіцера правоохоронної діяльності, даний критерій полягає в емоційній стійкості, товарищескості, задоволеності собою і своїми успіхами, готовності слідувати нормам і вимогам, схильності до ризику, прагненні до суспільного визнання, лідерстві й адекватному розумінні свого місця і ролі в подальшій професійній діяльності, зокрема умінні приймати ефективні командні рішення у нестандартних умовах.

Цьому критерію відповідають такі показники: врівноваженість, комунікабельність, екстравертованість, адекватність самооцінки.

Наступний критерій – *рефлексивність*, даний критерій полягає в умінні свідомо контролювати майбутнім офіцером рівень власного розвитку та результати своєї діяльності, у здатності людини виходити за межі власного «Я», осмислювати, вивчати, аналізувати щось за допомогою порівняння свого «Я» з певними подіями які відбуваються у світі та суспільними особистостями.

Показником цього критерію є рефлексивність.

Відповідно до окреслених критеріїв ми визначаємо три рівні професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності в умовах бакалаврату: високий, середній і низький [1].

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

У дослідженні ми використовували загальнонаукові принципи щодо уточнення поняття «модель», «моделювання». У процесі дослідження використовувалися методи моделювання при розробці та обґрунтуванні моделі професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH RESULTS

За результатами дослідження нами уточнено, що структура готовності майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності містить такі компоненти: *мотиваційний* – розуміння складностей службової діяльності

та їх долання, оцінювання своїх можливостей щодо управління психічним станом і діями на основі отримання досвіду службової діяльності; *функціональний* – формування й розвиток необхідних компетентностей, які потрібні для роботи в умовах службової діяльності; *емоційно-вольовий* – оцінювання своєї готовності до подолання складностей службової діяльності, уміння управляти своїми емоційно-вольовими процесами.

Встановлено, що модель професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності ЗСУ в умовах бакалаврату містить такі основні структурні елементи: 1) мету, що передбачає досягнення рівня готовності до професійної діяльності і відіграє роль системотворчого фактору; 2) педагогічні умови професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності; 3) критерії та показники професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності; 4) засоби їх реалізації, принципи, методи, форми тощо; 5) рівні професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності в умовах бакалаврату (високий, середній і низький), які визначено відповідно до критеріїв.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

На підставі вище проведеного дослідження нами визначено, що під *моделлю професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату* слід розуміти окреслення та теоретичне обґрунтування структурних компонентів процесу формування професійної *компетентності майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності*, розкриття їх сутності та взаємозв'язків, забезпечення відповідних педагогічних умов її функціонування, визначення критеріїв оцінювання результативності впровадження даної моделі.

Перспективи подальших досліджень. Перспективами подальших розвідок з питання дослідження є обґрунтування технології впровадження моделі професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності ЗС України в умовах бакалаврату.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] В. В. Близнюк, «Психолого-педагогічні особливості процесу професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності Збройних Сил України в умовах бакалаврату», *Вісник Київського нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Серія: Педагогіка*, Т. 2, № 12, 2020. (Категорія «Б»).

- [2] *Великий тлумачний словник сучасної української мови* / В. Т. Бусел, Ред. Київ-Ірпінь, Україна: ВТФ «Перун», 2004, 1440 с., с. 1077.
- [3] О. В. Дубініна, «Організаційно-педагогічна модель формування професійної компетентності майбутніх автослюсарів в центрах професійно-технічної освіти», *Вісник Нац. тех. ун-ту «ХПІ»: зб. наук. праць. Темат. вип.: Нові рішення в сучасних технологіях*, № 46, с. 40–46, 2010. [Електронний ресурс]. Доступно: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/26838/1/vestnik_KhPI_2010_46_Dubinina_Orhanizatsiino.pdf
- [4] *Енциклопедія освіти* / Академія пед. наук України; В. Г. Кремень, Ред. Київ, Україна: Юрінком Інтер, 2008, 1040 с.
- [5] А. М. Сиротенко, А. О. Вітченко, В. І. Осьодло, В. І. Алещенко, «Концепція розвитку військово-гуманітарної освіти в Україні (проект)», *Наука і оборона*, № 4, 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://nio.nuou.org.ua/article/view/226046>
- [6] В. С. Маслов, «Актуальні фактори розвитку військової освіти», *Військова освіта*, № 1, с. 139–148, 2013. [Електронний ресурс]. Доступно: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vios_2013_1_18
- [7] В. І. Маслов, «Моделювання у теоретичній і практичній діяльності в педагогіці», *Післядипломна освіта в Україні*, № 1, с. 3–9, 2008.
- [8] Т. М. Мацевко, «Психологічні особливості розвитку управлінської компетентності майбутніх магістрів військового профілю», дис. канд. наук. Київ, 2007, 225 с.
- [9] О. О. Почуєва, «Моделювання в теорії управління освітніми процесами», на Всеукр. портер. інтернет-конф. *Розвиток професійної компетентності менеджерів освіти: теоретико-методичні засади*. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://virtkafedra.ucoz.ua/ik4/Pochueva.pdf>
- [10] *Соціолого-педагогічний словник*; В. В. Радула, Ред. Київ, Україна: ЕксОб, 2004, 304 с.
- [11] *Теоретичні і методичні засади моделювання фахової компетентності керівників закладів освіти: монографія* / Г. В. Єльнікова, О. І. Зайченко, В. І. Маслов [та ін.]; Г. В. Єльнікової, Ред. Київ-Чернівці, Україна: Книги-XXI, 2010, 460 с.
- [12] *Теорія та практика управління професійним розвитком науково-педагогічних та педагогічних працівників в умовах трансформаційних змін в освіті: кол. монографія* / Є. Р. Чернишова, Л. М. Колосова, Н. В. Любченко, М. Е. Морозова; Є. Р. Чернишової, Ред. Луцьк, Україна: Вежа-Друк, 2015, 296 с.

MODEL OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE LAW GUARDIANS OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE

Valentin Bliznyuk,

Post-graduate student of the

Department Administration and Project Management

Educational and Scientific Institute of Management and Psychology

SIHE «University of Educational Management».

Kyiv, Ukraine.

 <https://orcid.org/0000-0001-5187-032X>

bvv_2010@ukr.net

Abstract. The article clarifies the meaning of the concepts «model», «modeling» in the context of the outlined problem. It is determined that a model is an object, an analogue of really existing complex phenomena and processes, which are structured according to a certain scheme or algorithm. The model of professional training of future law enforcement officers of the Armed Forces of Ukraine in the bachelor's conditions is theoretically substantiated, by which we mean the delineation and theoretical substantiation of structural components of the process of professional competence of future law enforcement officers determination of criteria for evaluating the effectiveness of the implementation of this model. It is specified that the structure of readiness of future law enforcement officers contains the following components: motivational – understanding the complexities of official activities and overcoming them, assessing their ability to manage mental state and actions based on experience; functional – the formation and development of the necessary competencies required for work in the conditions of official activity; emotional-volitional – assessment of their readiness to overcome the difficulties of official activity, the ability to manage their emotional-volitional processes. It is established that the model of professional training of future law enforcement officers of the Armed Forces of Ukraine in terms of bachelor's degree contains the following main structural elements: 1) the purpose which provides achievement of a level of readiness for professional activity and plays a role of system-forming factor; 2) pedagogical conditions of professional training of future law enforcement officers; 3) criteria and indicators of professional training of future law enforcement officers; 4) means of their implementation, principles, methods, forms, etc.; 5) levels of professional training of future law enforcement officers in the bachelor's degree (high, medium and low), which are determined in accordance with the criteria.

Key words: professional training; professional competence; law enforcement officers; the Armed Forces of Ukraine; a military institution of higher education; a model of professional training of future law enforcement officers.

МОДЕЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ ОФИЦЕРОВ ПРАВООХРАНИТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ УКРАИНЫ В УСЛОВИЯХ БАКАЛАВРАТА

Близнюк Валентин Владимирович,
аспирант кафедры публичного управления и
проектного менеджмента Учебно-научного института
менеджмента и психологии
ГУВО «Университет менеджмента образования».
Киев, Украина.

 <https://orcid.org/0000-0001-5187-032X>
bvv.2010@ukr.net

Аннотация. В статье уточнено содержание понятий «модель», «моделирование» в контексте обозначенной проблемы. Определено, что модель – это объект, аналог реально существующих сложных явлений и процессов, которые структурированы по определенной схеме или алгоритму. Теоретически обоснована модель профессиональной подготовки будущих офицеров правоохранительной деятельности Вооруженных Сил Украины в условиях бакалаврата, под которой мы понимаем определение и теоретическое обоснование структурных компонентов процесса формирования профессиональной компетентности будущих офицеров правоохранительной деятельности, раскрытие их сущности и взаимосвязей, обеспечение соответствующих педагогических условий ее функционирования, определение критериев оценки результативности внедрения данной модели. Уточнено, что структура готовности будущих офицеров правоохранительной деятельности содержит следующие компоненты: мотивационный – понимание сложностей служебной деятельности и их преодоления, оценка своих возможностей по управлению психическим состоянием и действиями на основе получения опыта служебной деятельности; функциональный – формирование и развитие необходимых компетенций, необходимых для работы в условиях служебной деятельности; эмоционально-волевой – оценка своей готовности к преодолению сложностей

служебной деятельности, умение управлять своими эмоционально-волевыми процессами. Установлено, что модель профессиональной подготовки будущих офицеров правоохранительной деятельности Вооруженных Сил Украины в условиях бакалаврата содержит следующие основные структурные элементы: 1) цель, предполагает достижение уровня готовности к профессиональной деятельности и играет роль системообразующего фактора; 2) педагогические условия профессиональной подготовки будущих офицеров правоохранительной деятельности; 3) критерии и показатели профессиональной подготовки будущих офицеров правоохранительной деятельности; 4) средства их реализации, принципы, методы, формы и т.д.; 5) уровне профессиональной подготовки будущих офицеров правоохранительной деятельности в условиях бакалавриата (высокий, средний и низкий), которые определены в соответствии с критериями.

Ключевые слова: профессиональная подготовка; профессиональная компетентность; офицеры правоохранительной деятельности; Вооруженные Силы Украины; военный учреждение высшего образования; модель профессиональной подготовки будущих офицеров правоохранительной деятельности.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] V. V. Blyzniuk, «Psykhologo-pedahohichni osoblyvosti protsesu profesiinoi pidhotovky maibutnikh ofitseriv pravookhoronnoi diialnosti Zbroinykh Syl Ukrainy v umovakh bakalavratu», *Visnyk Kyivskoho nats. un-tu imeni Tarasa Shevchenka. Serii: Pedahohika*, T. 2, № 12, 2020. (Kategoriia «B»).
- [2] *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy* / V. T. Busel, Red. Kyiv-Irpin, Ukraina: VTF «Perun», 2004, 1440 s., s. 1077.
- [3] O. V. Dubinina, «Orhanizatsiino-pedahohichna model formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh avtosliusariv v tsentrah profesiino-tekhnichnoi osvity», *Visnyk Nats. tekhn. un-tu «KhPI»: zb. nauk. prats. Temat. vyp.: Novi rishennia v suchasnykh tekhnolohiiakh*, № 46, s. 40–46, 2010. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/26838/1/vestnik_KhPI_2010_46_Dubinina_Orhanizatsiino.pdf
- [4] *Entsyklopediia osvity* / Akademiia ped. nauk Ukrainy; V. H. Kremen, Red. Kyiv, Ukraina: Yurinkom Inter, 2008, 1040 s.
- [5] A. M. Syrotenko, A. O. Vitchenko, V. I. Osodlo, V. I. Aleshchenko, «Kontseptsiia rozvytku viiskovo-humanitarnoi osvity v Ukraini (proiekt)»,

- Nauka i oborona, № 4, 2020. [Elektronnyi resurs].
Dostupno: <http://nio.nuou.org.ua/article/view/226046>
- [6] V. S. Maslov, «Aktualni faktory rozvytku viiskovoi osvity», Viiskova osvita, № 1, s. 139–148, 2013. [Elektronnyi resurs].
Dostupno: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vios_2013_1_18
- [7] V. I. Maslov, «Modeliuvannia u teoretychnii i praktychnii diialnosti v pedahohitsi», Pislidyplomna osvita v Ukraini, № 1, s. 3–9, 2008.
- [8] T. M. Matsevko, «Psykhologichni osoblyvosti rozvytku upravlinskoï kompetentnosti maibutnikh mahistriv viiskovoho profilu», dys. kand. nauk. Kyiv, 2007, 225 s.
- [9] O. O. Pochuieva, «Modeliuvannia v teorii upravlinnia osvity protsesamy», na Vseukr. porter. internet-konf. Rozvytok profesiinoï kompetentnosti menedzheriv osvity: teoretyko-metodychni zasady. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://virtkafedra.ucoz.ua/ik4/Pochueva.pdf>
- [10] Sotsiolo-ho-pedahohichni slovnyk; V. V. Radula, Red. Kyiv, Ukraina: EksOb, 2004, 304 s.
- [11] Teoretychni i metodychni zasady modeliuvannia fakhovoi kompetentnosti kerivnykiv zakladiv osvity: monohrafiia / H. V. Yelnykova, O. I. Zaichenko, V. I. Maslov [ta in.]; H. V. Yelnykovi, Red. Kyiv-Chernivtsi, Ukraina: Knyhy-XXI, 2010, 460 s.
- [12] Teoriia ta praktyka upravlinnia profesiinym rozvytkom naukovo-pedahohichnykh ta pedahohichnykh pratsivnykiv v umovakh transformatsiinykh zmin v osviti: kol. monohrafiia / Ye. R. Chernyshova, L. M. Kolosova, N. V. Liubchenko, M. E. Morozova; Ye. R. Chernyshovoi, Red. Lutsk, Ukraina: Vezha-Druk, 2015, 296 s.

*Стаття надійшла до редакції
12 вересня 2021 року*